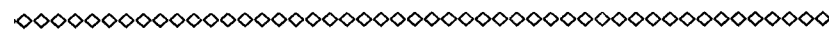

seg fram i fugleboken. Etter hvert innlemmer en flere og flere fugler i sin bekjentskapskrets. Jeg har funnet ut at det er lurt å ha en notatbok hvor en skriver opp de forskjellige fugler en merker seg, pluss datoer og eventuelle interessante iakttagelser.

Så kommer våren og strømmen av trekkfugler. I begynnelsen nokså spredt, og det er forholdsvis lett å holde greie på dem. Dessuten tyr noen av dem til vinterfuglenes foringsplasser, f. eks. bokfinken og linerlen, for det er vanskelig å finne mat i begynnelsen. Men etter hvert kommer det flere og flere, og det går rent rundt for en stakkars nybegynner, men en får prøve å finne ut så mye som mulig, så står en bedre rustet neste vår. Hold også ørene åpne. Mangen en sjelden fugl har røbet seg først på stemmen, og dessuten er f. eks. de små sangerne så like å se på at kjenner en ikke stemmen, er det håpløst å identifisere dem. Begynn med én gang å notere ankomstdager for de forskjellige trekkfuglene, når en første gang ser ungene ute av redet og når en første gang merker at de er borte om høsten. Det er morsomt for en selv, og dessuten kan det komme vitenskapen til hjelp. Når det gjelder naturvitenskap kan det ikke gjøres iakttagelser nok, og nettopp på dette feltet etterlyses det amatører som har såpass god greie på de fuglearter som opptrer normalt i landet at de straks blir oppmerksomme når de ser eller hører noe uvanlig. Fag-ornitologene kan ikke være over alt, og sjeldne fugler kan jo opptre absolutt hvor som helst.

Hvis en vet om reder må en ikke røbe dem for noen, og være meget forsiktig med å utforske dem. Fuglene har mange fiender. Nærmer en seg redet for ofte, kan en henlede oppmerksomheten på det, særlig hvis en rugende fugl skremmes fra redet og hverken får tid til å ta alle forsiktighetsregler med å liste seg usett bort, eller dekke eggene med dun, slik som mange andefugler gjør. De som er på jakt etter egg og unger har skarpe øyne, og skal en få noen virkelig varig glede av sitt «studium», må fuglenes liv og sikkerhet komme i første rekke.

Ja dette var litt om en amatør-ornitologs mange og store gleder, og hvis det ikke høres særlig morsomt og interessant ut, så kan jeg forsikre at det ene og alene skyldes at jeg som skribent ikke bare er amatør, men rett og slett debutant.

JORDER SOM GROR TIL

Av Gunnar Haugan

Byens yngste ungdom, som er så sprek at den gjerne tar bussen til Skistua når det skal være en søndagstur, er neppe plaget av synderlig vemodige fornemmelser når den ferdes gjennom de lavere delene av Bymarka tilbake til byen. Det ligger noen gårder der, men den forbinder ikke noe særlig med dem. Mange vet ikke engang hva de heter.

— Der ligger Tunga, sier noen og peker på Tempervoll.

— Å langt i fra, svarer de som vet det bedre, det er da Lavollen!

Og mere kan en ikke vente. Det hele er noen hus som stirrer med blinde og bulkede ruter ut mot skogen, og jorder som gror igjen av lyng og einer, rogn og ospeskudd. Et helt gårdssamfunn, et levende og særegent landsmiljø like innpå byen er bokstavelig gått under torven.

Vi kan ta for oss hele raden med gårder: Fagerlia er oppspist av byen. Schønningsdal likeså, og ære være alle familier som har fått gode hus der — men begge var nå usedvanlig trivelige gårder. Sånn er det også gått med Hyllgården.

Sommerseter, med sine irrgroenne herregårdsvoller like ned til Theisendammen, har fått sin renessanse takket være Golfklubben. Men en gang ble det svingt helt andre redskaper enn golfkøller der.

Sommerseier (Kanselliråd Sommers landsted)

Gunnar Haugan

Tunga, som var gårdsbruk allerede på 1700-tallet — iallfall seter, har lidd en sørgelig skjebne. Den svære låven og «rødstua» er borte, og bare sauene finner glede i tustegraset over de gamle jordene.

Det gamle stedet Baklia, hvor de engang brukte okse som trekkdyr når det knep, er nå bare et ubebodd hus.

Av Helkansen, som kan hende har vært bebodd allerede på 1600-tallet er det lite tilbake, men speidergutter søker nå å gjøre stedet trivelig igjen.

På Lavollen kan folkene følge med i småskogens ubønnhørlige framrykning over jordene mot husene der.

Bare på Tempervollen er det ennå aktiv gårdsdrift. Den ligger øverst, og har klart seg lengst.

Sannelig, hos eldre folk som kjenner forholdene, må det vekke mange underlige forestillinger å ferdes forbi disse stedene.

For det er ikke så umåtelig lenge siden det var helt annerledes i Bymarka. Selv kan jeg huske at min bestemor sto på Enerhaugen

Ved Tunga

J. Geelmuyden

bak den grå låven på Lavollen og lokket på kyrne. Bjeller klang i alle liene, og i gylne sommerkvelder trakk krøtterne hjemover — med mye sommel i gode soppår.

Fra en fjern barndom har jeg også en uklar erindring om «jomfrua på Tunga», Eugenie Frøseth, som lokket en rad rødbrandete kyr hjem fra marka.

Det var slåttonn med liv og latter på jordene, gresshoppesurr og lyd av ljåkvessing, og høyllassene rumlet hult over låvebruene. Slåttefolket samlet seg om «ti-kaffe» og hjemmebrygget øl, i det varme godværsdraget fra øst kunne de høre Leirfossen. Og det duftet søtt og salig fra de lodne engene, akk ja.

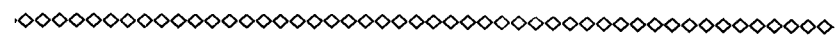
Bymarkboere kan også fortelle om den tid da bynesingene brukte Gamle Bynesveien, og kjørte hjemover om kveldene fra byen i støyende rekker med kjerre og melkespann. Det var ofte en sann Åsgårdsrei som skremte barn på vei fra skolen langt ut i grøfta.

Bymarka hører byen til, og har gjort det siden Olav Trygvasons tid. Allikevel, beboerne på de gårdene i marka som soknet naturlig til hverandre, dannet sitt eget landsens samfunn. De hadde felles interesser og felles gleder, og forholdet var fredelig og godt mellom dem.

Ofte kom de også sammen til selskapeleg hygge, især i julen. Da kjørte de med slede og hest gårdimellom, og det var høyt under bjelketaket når det bar løs med sang og leker og alskens julemoro. Mangen rev som snuste rundt novene i glitrende kalde juledagskvelder, ble nok skremt av styret fra glade selskaper i Bymarkstuene den gangen....

Om somrene foregikk mye av søndagshyggen utendørs, rundt kaffebord i idylliske lunder. På Tunga gård står det ennå noen balsamtrær igjen i hagen fra en svunnet tid, der er det også en haug som kaltes «pons-haugen».

Karene samlet seg rundt punsjen, og mange er nok de saftige skrøner som der er servert gjennom tiden. Like til for få år siden sto det et steinbord der, med bordplaten veltet i graset. La oss tro at den hadde føket av en gang, i stormlatteren etter en umåtelig historie....

UNG - GUTTEN OG NATUREN

Av Reidar Jørgensen

Rekrutteringen av fjellvandrerskaren er et spørsmål som opptar sterkt alle som arbeider med turistforeninger. Når vi vandrer våre turer i fjellet, er vi selvsagt glade for å møte vandrere, enten de hører med til «middelalderen» eller andre aldre, men spesielt gledes vi over å treffe den *unge garde*. Mye blir gjort for å vekke interessen hos de yngste for fjell og skog og natur, men det lar seg ikke nekte at det viktigste arbeide her gjøres av far og mor. Og kan foreldrene få vekket interessen hos barna for naturen og friluftslivet, har de oppfylt en viktig del av det ansvar som følger med foreldreverdigheten. For foreldre som selv er friluftsmennesker og har forståelse av de rike gleder livet i naturen gir, faller oppgaven lett og selvfølgelig. Andre som står mere passiv overfor friluftslivet, plikter like fullt å gi sine barn sjansen til å oppleve de gleder som dette frie liv i skog og fjell gir.

Da vi hadde årseksamen i norsk stil ved Gerhard Schønings skole i sommer, fikk elevene i 1. realskoleklasse (ca. 15 år gamle) følgende oppgave: «Fortell om de sommerfornøyer du setter mest pris på.» Jeg fikk snusen i en stil som skulle være særlig god, og da jeg hadde lest den, fant jeg ut at den fortjente en plass i vår kjære årbok. Av flere grunner: For det første leser vi alle med glede naturskildringer når de er godt skrevet. For det annet er det interessant å oppdage at en 15 åring allerede har levet så meget